

Eucomis montana

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Eucomis* is afgeleid van het Oudgriekse *eu*, wat "aangenaam" of "mooi" betekent, en *kome*, wat "haar" of "kroon" betekent. Dit verwijst naar de opvallende pluim of kroon van bladachtige schutbladeren (*bracteeën*) bovenop de bloeiwijze, die lijkt op de kroon van een ananas (vandaar de Engelse en Nederlandse bijnaam ananasplant of kuiflelie). Het specifieke epitheton *montana* is Latijn voor "van de bergen" en verwijst naar de natuurlijke habitat van de plant in de bergachtige regio's van zuidelijk Afrika. De soort werd voor het eerst beschreven door Robert Harold Compton in 1967.

Taxonomie

Eucomis montana is een overblijvende bolgewas dat behoort tot de Aspergefamilie. Binnen deze familie wordt het geplaatst in de onderfamilie Scilloideae, waartoe veel bekende bolgewassen behoren. Het is een botanische soort die wordt gekenmerkt door zijn tetraploïde chromosomenaantal ($2n = 4x = 60$) en zijn relatief compacte groeiwijze.

- Rijk: Plantae
- Orde: Asparagales
- Familie: Asparagaceae (Aspergefamilie, voorheen Hyacinthaceae)
- Onderfamilie: Scilloideae
- Geslacht: *Eucomis*
- Soort: *E. montana*

Foto: Peter Hellings

Synoniemen

Er zijn geen bekende botanische synoniemen voor *Eucomis montana* Compton die breed worden gebruikt. In de tuinbouw kan het soms simpelweg aangeduid worden als Ananasplant of Kuiflelie.

Variëteiten en cultivars

Eucomis montana is een botanische soort en heeft geen wijdverspreide, benoemde cultivars. Er is echter wel verwarring ontstaan in de handel, waar de naam *Eucomis 'Montana'* soms wordt gebruikt als cultivar. Binnen het geslacht *Eucomis* zijn er talloze populaire cultivars en hybriden die worden gekweekt. Enkele bekende voorbeelden zijn:

- *Eucomis comosa* 'Sparkling Burgundy'
- *Eucomis comosa* 'Pink Gin'
- *Eucomis* 'Dark Star'
- *Eucomis* 'Freckles'
- *Eucomis* 'Toffee'
- *Eucomis* 'Zulu Flame'
- *Eucomis* 'Twinkle Stars'
- *Eucomis* 'Rhode Island Red' (een hybride)
- *Eucomis autumnalis* 'Bedford Dwarf'

Familie

De plant behoort tot de familie Asparagaceae (Aspergefamilie). Vroeger werd dit geslacht ingedeeld bij de familie Hyacinthaceae, maar in moderne classificatiesystemen (APG) is het overgegaan naar de onderfamilie Scilloideae binnen de Asparagaceae.

Hoogte

Eucomis montana is een relatief laagblijvende soort binnen het geslacht. De bloemstengel bereikt doorgaans een hoogte van 30 tot 50 centimeter (15 tot 20 inches) wanneer de plant volwassen is en in bloei staat.

Bloemkleur

De bloemen van *E. montana* zijn stervormig en dicht opeengepakt in een aarvormige bloeiwijze. De bloemblaadjes (*tepalen*) zijn groenwit tot crèmewit. Het meest opvallend is het donkere, contrasterende hart van de individuele bloemen, dat wordt gevormd door grote, donker kastanjebruine tot paarszwarte meeldraden en vruchtbeginsel (*ovarium*). De pluim van schutbladeren aan de top is groen, soms met een bordeauxrode rand. De bloemen kunnen een onaangename geur hebben die vliegen aantrekt.

Bladkleur

De bladeren groeien in een basale rozet en zijn lang, breed en semi-rechtopstaand. De kleur is helder groen. Een kenmerkend aspect van deze soort is dat de bladeren vaak paarse vlekken of spikkels hebben, vooral aan de onderzijde of bij de basis. De bladranden zijn vaak golvend.

Bloeiperiode

De plant bloeit in de late zomer, meestal van juli tot augustus. Na de bloei worden de bloemen gevolgd door opvallende zaadhoofden die de sierwaarde tot ver in de herfst (november) behouden.

Standplaats

Vanwege zijn bergachtige herkomst heeft *E. montana* behoefte aan een zonnige standplaats. Hij gedijt in voedzame, maar vooral goed doorlatende grond. De plant kan zowel in de volle grond als in containers worden gekweekt. Hoewel hij van nature groeit op vochtige graslanden in de zomer, is een goede afwatering essentieel, vooral tijdens de winterrust.

Herkomst

Eucomis montana is inheems in Zuid-Afrika, met name in de provincies Mpumalanga en KwaZulu-Natal, en in Eswatini (voorheen Swaziland). Het komt voor op graslandhellingen, rotsachtige heuvels en natte berghellingen op hoogtes van ongeveer 1.500 tot 2.080 meter.

Soort gewas

Het is een bolgewas (*geofyt*), wat een overblijvende, kruidachtige plant is. Het bovengrondse deel sterft in de late herfst af, waarna de bol een winterrust ingaat.

Vermeerderingswijze

Vermeerdering kan op verschillende manieren plaatsvinden: door zaad, door het scheiden van de bijbolletjes (*offsets*) die rond de moederbol ontstaan, of door bladstekken. Vermeerdering door bijbolletjes of bladstekken garandeert het behoud van de kenmerken van de moederplant.

Klimaatzone

De plant is over het algemeen matig winterhard en wordt vaak ingedeeld in USDA hardheidszones 7 tot 9, met de opmerking dat hij mogelijk nog kouder kan verdragen, mits de bollen absoluut droog blijven tijdens de winterrust. In koudere klimaten wordt het vaak als kuipplant gehouden of moeten de bollen 's winters worden afgedekt of gerooid.

Insecten

De bloemen van *Eucomis montana* worden gekenmerkt door een onaangename geur die functioneert als een lokmiddel voor bepaalde vliegensoorten. Deze vliegen zijn de belangrijkste bestuivers van de plant.

Bronvermelding

<https://pza.sanbi.org/eucomis-montana>

https://en.wikipedia.org/wiki/Eucomis_montana

<https://www.sterkebollen.nl/eucomis-montana.html>

<https://www.allesoverbloembollen.nl/bloembollen-soorten/zomerbloeiende-bolgewassen/eucomis/>

<https://www.plantdelights.com/products/eucomis-montana>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Eucomis</i> (mooie kroon/kuif), <i>montana</i> (van de bergen)
Taxonomie	<i>Familie: Asparagaceae, Geslacht: Eucomis, Soort: E. montana</i>
Synoniemen	Geen algemeen erkende.
Variëteiten en cultivars	Geen cultivars van de soort bekend. Wel veel hybriden in het geslacht zoals <i>E. 'Dark Star'</i> , <i>E. 'Freckles'</i> , <i>E. comosa 'Pink Gin'</i>
Familie	Asparagaceae (Aspergefamilie)
Hoogte	30- 50 cm
Bloemkleur	Groenwit tot crèmewit, met donker kastanjebruin/paarszwart hart (meeldraden/vruchtbeginsel)
Bladkleur	Groen, vaak met paarse vlekken/spikkels aan de onderzijde
Bloeiperiode	Late zomer (juli- augustus)
Standplaats	Volle zon, voedzame, zeer goed doorlatende grond (droge winterrust vereist)
Herkomst	Zuid-Afrika (o.a. Mpumalanga, KwaZulu-Natal) en Eswatini (berggebieden)
Soort gewas	Bolgewas (<i>geofyt</i>), overblijvende, kruidachtige plant
Vermeerderingswijze	Bijbolletjes (<i>offsets</i>), zaad, bladstekken
Klimaatzone	USDA zone 7- 9 (winterhardheid hangt sterk af van droogte in de winter)
Insecten	Trekt vliegen aan (belangrijkste bestuivers), heeft een onaangename bloemengeur